

uitspraak

RECHTBANK NOORD-NEDERLAND

Zittingsplaats Groningen

Bestuursrecht

zaaknummer: LEE 23/171

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 12 augustus 2026 in de zaak tussen

[...] en [...], uit Langweer, eisers

en

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente De Fryske Marren
(gemachtigden: A.J. Bremer en M.K.P. Diekstra).

Als derde-partij neemt aan de zaak deel: [...] uit Langweer.

Samenvatting

1. Deze uitspraak gaat over de afwijzing van het verzoek om handhaving van eisers met betrekking tot werkzaamheden aan het dak van het pand op het adres [...] in Langweer. Eisers zijn het niet eens met de afwijzing van het handhavingsverzoek. Zij voeren daartoe een aantal beroepsgronden aan.

1.1. De rechtbank komt in deze uitspraak tot het oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat geen sprake is van een overtreding. Eisers krijgen dus geen gelijk en het beroep is ongegrond. Hierna legt de rechtbank uit hoe zij tot dit oordeel komt en welke gevolgen dit oordeel heeft.

Procesverloop

2. Eisers wonen op het adres [...] te Langweer en zijn tevens eigenaar van het adres [...] te Langweer. Zij hebben op 18 januari 2021 een handhavingsverzoek bij het college ingediend met betrekking tot werkzaamheden aan het dak van het pand in eigendom van derde-partij, op het adres [...] te Langweer (het pand). Dit pand betreft een rijksmonument.

2.1. Op 13 december 2017 is aan derde-partij een vergunning verleend voor het isoleren van het dak van het pand. Bij besluit van 23 juli 2020 is de vergunning gewijzigd, waarbij vergunning is verleend voor het in metselwerk optrekken van de schoorstenen. Het handhavingsverzoek van eisers ziet op afwijking van de omgevingsvergunning. Ook kunnen volgens eisers de vergunde activiteiten niet worden uitgevoerd en is sprake van niet vergunde geplande werkzaamheden.

2.2. Op 1 maart 2021 heeft het college eisers een voornemen tot afwijzing van het handhavingsverzoek gestuurd. Eisers hebben hier met de zienswijze van 30 maart 2021 op gereageerd.

2.3. Het college heeft het verzoek om handhaving met het besluit van 6 mei 2021 afgewezen. Met het bestreden besluit van 28 november 2022 op het bezwaar van eisers heeft het college de afwijzing van het handhavingsverzoek in stand gelaten.

2.4. Eisers hebben beroep ingesteld tegen het bestreden besluit. Op 4 april 2023 hebben eisers de beroepsgronden ingediend. Op 7 mei 2023 hebben eisers een herziene versie van de beroepsgronden ingediend met een aantal bijlagen, waaronder een rapport van KTB + BTS van 22 oktober 2020.

2.5. Het college heeft op het beroep gereageerd met een verweerschrift.

2.6. De rechtbank heeft op 30 januari 2024 de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak (STAB) ingeschakeld. De STAB heeft op 15 april 2024 verslag uitgebracht aan de rechtbank. Eisers en het college hebben op het verslag gereageerd. De STAB heeft in die reacties geen aanleiding gezien om de conclusies van het deskundigenverslag aan te passen.

2.7. Eisers hebben op 16 mei 2025 en 30 juni 2025 om uitstel van eerder geplande zittingen verzocht. Op 15 december 2025 hebben eisers verzocht om uitstel van het geven van informatie over de stand van zaken in verband met het inplannen van een nieuwe zitting. Deze verzoeken zijn toegewezen. Op 18 februari 2026 en 9 maart 2026 is wederom om aanhouding verzocht. In de brief van 18 februari 2026 hebben eisers benoemd dat in juli 2026 een zitting zou kunnen worden gepland.

2.8. In reactie op de uitnodiging voor de zitting op 21 juli 2026 hebben eisers de rechtbank opnieuw om uitstel van de zitting verzocht. De rechtbank heeft in de daarbij genoemde omstandigheden geen aanleiding gezien voor verder uitstel, omdat de rechtszekerheid van andere partijen bij verder uitstel in het gedrang zou komen en de medische redenen die eisers ook in de eerdere uitstelverzoeken noemden niet in de weg konden blijven staan aan behandeling van de zaak. Daarbij heeft de rechtbank betrokken dat eisers zich konden laten bijstaan door een gemachtigde.

2.9. Kort voor de zitting, op 11 juli 2026, hebben eisers de rechtbank met het indienen van nadere stukken bericht dat op 21 juli 2026 een medische afspraak gepland stond. Daarbij is echter niet opnieuw om uitstel van de zitting verzocht. De rechtbank heeft daarom in dit bericht geen aanleiding gezien de zitting alsnog uit te stellen.

2.10. De rechtbank heeft het beroep op 21 juli 2026 op zitting behandeld. Hieraan hebben deelgenomen: de gemachtigden van het college en derde-partij. Eisers zijn met kennisgeving niet verschenen.

Beoordeling door de rechtbank

Overgangsrecht Omgevingswet

3. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Uit het overgangsrecht dat bij die wet hoort vloeit voort dat op deze procedure het recht van toepassing is zoals dat gold voor 1 januari 2024.

Processtukken die binnen tien dagen voor de zitting zijn binnengekomen

4. Eisers hebben op 17 juli 2026 en 21 juli 2026 aanvullende stukken ingediend. Op grond van artikel 8:58 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) kunnen nadere stukken in beginsel tot tien dagen voor de zitting worden ingediend. Ter zitting heeft de rechtbank aan de gemachtigden van het college en de derde-partij gevraagd of zij kennis hebben kunnen nemen van deze stukken. De gemachtigden van het college hebben aangegeven geen kennis te hebben kunnen nemen van het stuk van 21 juli 2026. Derde-partij heeft aangegeven van beide stukken geen kennis te hebben kunnen nemen wegens een vakantie. De rechtbank ziet daarom aanleiding de stukken van 17 juli 2026 en 21 juli 2026 niet bij de beoordeling te betrekken omdat dit in strijd is met de goede procesorde.

Is sprake van een overtreding?

5. Het college is alleen bevoegd om handhavend op te treden als sprake is van een overtreding. Daarom zal de rechtbank eerst beoordelen of sprake is van een overtreding.

5.1. Eisers stellen dat sprake is van diverse overtredingen. De rechtbank zal hierna achtereenvolgens de detaillering van de dakgoot, de capaciteit van de hemelwaterafvoer, de vervanging van het dakbeschot, de (dikte van de) isolatieplaten, de dakramen en de schoorstenen bespreken. Daarbij zal de rechtbank de beroepsgronden van eisers samengevat weergeven.

Detaillering dakgoot

6. Eisers voeren aan dat de dakgoot afwijkt van de tekening bij de vergunning van 13 december 2017. De dakgoot is niet vervangen en daarmee is sprake van een incomplete uitvoering van de vergunning die onacceptabel is. Volgens eisers kon de tekening bij de vergunning ook niet worden uitgevoerd, omdat die niet klopt. Eisers stellen dat op verschillende punten sprake is van een afwijking van de tekening 'detail-01-nieuw'. Op deze tekening is de goot bijna dubbel zo diep getekend als de bestaande goot. Ook schuift de goot volgens de tekening in de nieuwe situatie 8 centimeter uit de muur vandaan. Dat kan echter niet omdat de goot pal tegen de bebouwing op het erf van eisers zit en niet verder uit de gevel kon gaan reiken. Verder komt de gootbodem volgens de tekening ter hoogte van de onderzijde van de muurplaat maar in werkelijkheid zit deze 10,5 centimeter lager. Door het blijven zitten van de goot zit ook de onderste pannenrij hoger boven de goot dan op de tekening is aangegeven. De pannen zitten nu 140 (panhol) tot 165 mm (panbol) boven de gootbodem in plaats van de oorspronkelijke 60 (panhol) en 85 (panbol) mm. De hoog zittende pannen zijn bovendien lelijk en zijn niet waardig voor een rijksmonument.

6.1. Het college stelt zich op het standpunt dat het op grond van de verleende omgevingsvergunning niet verplicht is om de dakgoot te verplaatsen, mede nu na het aanbrengen van de dakplaten blijkt dat de afwatering en dakhelling nog steeds voldoende is.

6.2. De STAB concludeert in haar verslag van 15 april 2024 dat de goot tijdens de werkzaamheden niet is vervangen. De STAB heeft op basis van de tekening 'detail-01-nieuw' gereconstrueerd wat de maatvoering van de dakgoot is zoals op die tekening is aangegeven. De STAB stelt vast dat de feitelijke situatie iets afwijkt van de maatvoering van de goot die zij op grond van de tekening heeft gereconstrueerd. De STAB benoemt dat voor de afwatering van belang is dat de holle kanten van de pannen op de gootbodem valt en concludeert dat dit het geval is. De STAB verwacht dat als de goot schoon is de afwatering in de meeste gevallen voldoende is. Daarbij doet de STAB de suggestie dat om de waterafvoer te verbeteren en/of het schoonmaken te vergemakkelijken de goot over vrijwel de gehele lengte verbreed kunnen worden.

7. Deze beroepsgrond slaagt niet. De rechtbank is van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat ten aanzien van de dakgoot geen overtreding kan worden vastgesteld. Daarbij overweegt de rechtbank het volgende.

7.1. De rechtbank stelt vast dat de aanvraag en de daarin gehanteerde maatvoering bepalend zijn voor wat is vergund.¹ De vergunning is aangevraagd voor het isoleren van het bestaande dak. Bij de vergunning zitten detailtekeningen, waarop maatvoering van onderdelen van de nieuwe dakopbouw, zoals de panlatten, tengels, renovatieplaten, dakhout, spanten en gipsplaten is aangegeven. De rechtbank stelt vast dat op de tekening 'detail-01-nieuw' behorend bij de vergunning van 13 december 2017 een dakgoot is ingetekend, maar op de tekening is geen maatvoering van de dakgoot zelf en de afstand tussen de gootbodem tot de onderste pannen opgenomen, en ook is niet aangegeven hoever de onderste pannenrij uitsteekt vanaf het dak. Bovendien maakt vervanging van de dakgoot aan de zijde van Buorren 48 blijkens de aanvraag naar het oordeel van de rechtbank geen onderdeel uit van vergunning. Derde-partij heeft ter zitting bevestigd dat niet is beoogd vervanging van de dakgoot aan deze zijde aan te vragen. Uit het aanvraagformulier en de daarbij behorende stukken blijkt ook niet dat vervanging van de dakgoot aan deze zijde is aangevraagd.

7.2. De rechtbank overweegt verder dat uit het verslag van de STAB volgt dat de dakgoot functioneel is nu de holle kanten van de dakpannen op de gootbodem valt en dat de afstand van de dakpannen tot de gootbodem niet ongebruikelijk is. Er is in deze situatie geen andere publiekrechtelijke regel die maakt dat ten aanzien van de dakgoot sprake is van een overtreding.

Capaciteit hemelwaterafvoer

8. Eisers stellen dat het hemelwater van het dak niet op acceptabele wijze in de goot komt. Gelet op de uitvoering van de werkzaamheden in afwijking van de vergunning, moet onderzoek worden gedaan naar de waterberging en ook naar de gootcapaciteit en afvoercapaciteit.

8.1. Het college stelt zich in het bestreden besluit op het standpunt dat de nieuwe en oude situatie gelijk zijn ten aanzien van de afwatering van het hemelwater. In de nieuwe situatie is enkel het pannendak iets meer naar buiten gekomen. De dakhelling is niet gewijzigd en afwatering vindt nog steeds in de goot plaats.

¹ Vergelijk de uitspraak tussen partijen van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (de Afdeling) van 16 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2998, onder 6.1.

8.2. De STAB heeft een berekening van de afvoercapaciteit uitgevoerd op grond van de NEN 3215. Volgens de berekening is de afvoercapaciteit 2,2 l/s, wat theoretisch te klein is ten opzichte van de benodigde 3,0 l/s volgens de NEN 3215. Artikel 6.17 eerste lid van het Bouwbesluit 2012, dat over de vereiste afvoercapaciteit op grond van de NEN 3215 gaat, heeft echter geen betrekking op bestaande bouw. Voor bestaande bouw geldt enkel het vereiste dat een bouwwerk een zodanige voorziening voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater of hemelwater heeft dat het water zonder nadelige gevolgen voor de leefomgeving kan worden afgevoerd.

9. De beroepsgrond slaagt niet. De rechtbank stelt vast dat het betreffende pand een bestaand bouwwerk betreft. Dat betekent dat, zoals ook de STAB naar voren heeft gebracht, op grond van het Bouwbesluit 2012 geen vereiste afvoercapaciteit is voorgeschreven. Artikel 6.15 van het Bouwbesluit 2012 bepaalt enkel dat het bouwwerk een zodanige voorziening voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater of hemelwater heeft dat het water zonder nadelige gevolgen voor de gezondheid kan worden afgevoerd. Het is de rechtbank niet gebleken dat nadelige gevolgen voor de gezondheid door de afvoer van het hemelwater aan de orde zijn. Er is daarom geen sprake van een publiekrechtelijke regel die is geschonden. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat ten aanzien van de hemelwaterafvoer geen overtreding kan worden vastgesteld.

Vervanging dakbeschoot

10. Eisers voeren aan dat aangetast hout is gesloopt, waar geen vergunning voor is verleend. De vergunning van 13 december 2017 vermeldt namelijk dat enkel de panlatten mogen worden gesloopt. Bij het verwijderen van het hout is met schadelijke stoffen gewerkt en dat is niet aangevraagd en niet vergund. Volgens eisers had voorafgaand aan deze werkzaamheden een extern onderzoek door een gespecialiseerd bedrijf moeten plaatsvinden als basis voor een duidelijk behandel-/uitvoeringsplan en een adequaat bouw-/sloopveiligheidsplan. Juist nu het dak is afgedicht met isolatieplaten moest een preventief onderzoek worden verricht. Eiser verwijst daarvoor naar paragraaf 14 van het rapport van KTB+BTS. Dat sprake is van een rijksmonument, benadrukt het belang van het uitvoeren van de werkzaamheden conform de wet- en regelgeving. Het college was bekend met de bouwkundige staat van het dak, dat onder andere was aangetast door houtworm, schimmels en boktor. Eisers hebben de aantasting van het dak zelf kunnen zien en daar foto's van gemaakt. De toezichthouder was maar op één moment op 16 februari 2021 aanwezig, toen de dakplaten er grotendeels alweer op lagen.

10.1. Het college stelt zich op het standpunt dat sprake is van normaal onderhoud zoals bedoeld in artikel 3a, eerste lid van bijlage II van het Besluit omgevingsrecht (Bor). Voor het vervangen van het hout is volgens de toezichthouder gebruikgemaakt van hetzelfde materiaal. Er is dus geen verschil ontstaan in detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur van het bouwwerk.

10.2. De STAB concludeert in haar verslag dat kleine delen van het dakbeschoot, in het verslag aangegeven op afbeelding 5.1, vervangen zijn. Daarbij is dezelfde houtsoort gebruikt als het aanwezige beschoot, maar er zijn smallere planken gebruikt. Aan de zijde van de [...] was het dakbeschoot aan de onderzijde nabij de goot in beperkte mate aangetast door houtrot en insecten. Deze plekken zijn behandeld met een bestrijdingsmiddel. Welk middel is toegepast is niet bekend. De omvang van de oorzaak en aantasting is niet

nader onderzocht door een deskundige partij. Door de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit (ERM) en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) wordt aangegeven dat bij aantasting van een monument dergelijk onderzoek door een ERM erkend bedrijf nodig is.

11. De beroepsgrond slaagt niet. De rechtbank overweegt daarbij het volgende.

11.1. Op grond van artikel 3a van bijlage II van het Bor is geen omgevingsvergunning voor het wijzigen van een rijksmonument zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder f van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) nodig als het gaat om gewoon onderhoud van een bouwwerk. Uit artikel 3a, eerste lid, in combinatie met artikel 2, eerste lid van het Bor, volgt dat gewoon onderhoud vergunningvrij is voor zover de detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet wijzigen. Blijkens de Nota van Toelichting bij artikel 3a bijlage II van het Bor gaat het bij gewoon onderhoud om werkzaamheden die erop gericht zijn om wat bestaat te behouden.² In rechtspraak van de Afdeling wordt dit ook als maatstaf aangehouden.³

11.2. Uit het STAB-verslag volgt dat slechts beperkte delen van het dakbeschot zijn vervangen en dat voor de vervanging dezelfde houtsoort is gebruikt. Naar het oordeel van de rechtbank is gelet op de beperkte omvang van de vervanging van het dakbeschot, het doel van de vervanging van het dakbeschot en het gebruik van dezelfde houtsoort, sprake van werkzaamheden die erop zijn gericht om wat bestaat te behouden. Het vervangen van het dakbeschot heeft niet geleid tot wijzigingen in de detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur van het dak. In zoverre heeft het college zich naar het oordeel van de rechtbank terecht op het standpunt gesteld dat het vervangen van het dakbeschot gewoon onderhoud betreft en daarom geen vergunning vereist is voor deze activiteit.

11.3. Met betrekking tot het gestelde gebruik van schadelijke stoffen, overweegt de rechtbank dat er geen wettelijk voorschrift is dat voorschrijft dat voorafgaand aan het toepassen van bestrijdingsmiddelen een door ERM erkend bedrijf moet zijn ingeschakeld. Bovendien valt achteraf, ook niet op basis van overgelegde foto's, precies vast te stellen welk bestrijdingsmiddel en welke hoeveelheid daarvan is gebruikt.

De isolatieplaten

12. Eiser voert aan dat de aangebrachte isolatieplaten verstrekkender zijn dan wat is vergund. Op de tekening is de overstek van het dakbeschot, de overstek van de isolatie en de overstek van de pannen onjuist weergegeven. De isolatieplaten hebben geleid tot meer dakverdikking dan op de tekening staat. Daardoor is het pannendek meer horizontaal gaan opschuiven dan op de tekening, namelijk 70 mm. De verandering leidt ertoe dat de pannen in de nieuwe situatie aanzienlijk minder gunstig uitkomen op de goot, de daklijn komt nu uit op de buitenrand van de goot.

12.1. Het college stelt zich op het standpunt dat geen overtreding kan worden vastgesteld met betrekking tot de aangebrachte isolatieplaten.

² *Stb.* 2011, 339, p. 15.

³ Zie bijvoorbeeld de uitspraken van de Afdeling van 20 maart 2013, ECLI:NL:RVS:2013:BZ4953, 27 januari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:162 en 21 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1612.

12.2. De STAB schrijft in haar verslag dat op het dakbeschot van [...] mm dikke Ussystem Roof Reno-platen van Unilin zijn aangebracht. Isolatie aan de buitenzijde van een gebouw is bouwfysisch gezien de beste keuze. De STAB concludeert dat de nokverhoging door het aangebrachte isolatiemateriaal beperkt is en akkoord is bevonden door Hûs en Hiem. De aansluitingen rondom de dakkapellen waren goed te detailleren.

13. Deze beroepsgrond slaagt niet. Naar het oordeel van de rechtbank is niet gebleken dat het aanbrengen van de isolatieplaten niet conform de vergunning is uitgevoerd. De STAB heeft niet geconstateerd dat gebruik is gemaakt van andere of dikkere isolatieplaten dan vergund. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat ten aanzien van de isolatieplaten geen overtreding kan worden vastgesteld

Dakramen

14. Eisers stellen dat het college onvoldoende heeft gemotiveerd dat de plaatsing van de dakramen voldoet aan de eisen die zijn gesteld door de Welstandscommissie/monumentencommissie Hûs en Hiem. Het is volgens eisers niet relevant dat de dakramen zijn geplaatst in een niet naar de openbare weg gekeerd dakvlak; de dakramen zijn wel zichtbaar vanaf de openbare weg. Eisers benoemen verder dat de dakramen onvergund zijn geplaatst.

14.1. Het college stelt zich op het standpunt dat de dakramen zich niet bevinden in een naar de openbare weg gekeerde gevel. De dakramen maken deel uit van het bestaande bouwwerk en zijn enkel teruggeplaatst. De dakramen vallen ook buiten de omvang van de procedure, omdat de eis van verzoeker is dat de isolatieplaten aan zijn kant van het dak worden weggehaald. Dat de bovenrand 2 centimeter uitsteekt ten opzichte van de tekening is een beperkte mate van afwijking van de detailtekening die in de praktijk niet ongebruikelijk is.

14.2. De STAB schrijft in haar verslag dat Hûs en Hiem over het vervangen van de vijf bestaande dakramen heeft opgemerkt dat deze vlak met het dakvlak moeten worden gemonteerd. De dakramen liggen vrijwel vlak met de pannen. Alleen de bovenrand steekt enigszins uit boven het vlak van de pannen en daarmee iets meer dan de STAB op basis van de tekening 'detail-07-nieuw' heeft gereconstrueerd.

15. De rechtbank stelt vast dat op de tekening 'detail-07-nieuw' behorend bij de vergunning van 13 december 2017 met betrekking tot de dakramen staat 'Velux dakraam verdiept monteren volgens opgave leverancier'. Op de tekening staat verder geen maatvoering met betrekking tot de diepteligging van de dakramen. De rechtbank stelt daarmee vast dat zijn vergund dakramen die verdiept zijn gemonteerd volgens de opgave van de leverancier. Derde-partij heeft ter zitting verklaard dat Velux dakramen op drie verschillende dieptes kunnen worden geplaatst. De dakramen zijn op de laagste verdieping aangebracht, volgens de specificatie van Velux. In zoverre is niet gebleken dat de dakramen niet conform de vergunning zijn (terug)geplaatst. Verder heeft de STAB in haar verslag geconcludeerd dat de dakramen vrijwel vlak met de pannen liggen. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat met betrekking tot het uitvoeren van de dakramen conform de op 13 december 2017 verleende vergunning geen overtreding kan worden vastgesteld.

15.1. Voor zover eisers er in diverse stukken op wijzen dat de dakramen onvergund zijn, overweegt de rechtbank als volgt. Op grond van vaste rechtspraak kan de reikwijdte van een handhavingsverzoek na het primaire besluit niet meer worden uitgebreid.⁴ In het handhavingsverzoek van 18 januari 2021 en het verzoek om opleggen van een bouwstop van 19 januari 2021 zijn de dakramen in het geheel niet genoemd. In de zienswijze van 30 maart 2021 hebben eisers in de toelichting die als bijlage is opgenomen onder punt 5 benoemd dat de verdiepte ligging van de dakramen niet is gerealiseerd, de dakramen wel degelijk zichtbaar zijn vanaf de openbare weg en monumentendetails ontbreken. Hierbij is ook niet om handhaving verzocht wegens het ontbreken van een vergunning voor het plaatsen van de dakramen an sich. Uit de formulering van het handhavingsverzoek en de stukken die zijn ingediend tot aan het nemen van het primaire besluit van 6 mei 2021, kan daarom naar het oordeel van de rechtbank niet worden afgeleid dat het handhavingsverzoek ook zag op het zonder vergunning plaatsen van de dakramen. Voor zover eisers in bezwaar en beroep alsnog hebben willen aanvoeren dat sprake is van een overtreding omdat de dakramen onvergund zijn, betreft dit naar het oordeel van de rechtbank daarom een ongeoorloofde uitbreiding van het handhavingsverzoek.

Schoorstenen

16. Eisers stellen dat het verzoek om handhaving ten aanzien van de schoorstenen ziet op preventieve handhaving. Het bevreemdt hen daarom dat volgens het college pas kan worden getoetst of conform de verleende vergunning wordt gebouwd zodra de werkzaamheden zijn gestart. Bovendien kunnen de schoorstenen vanwege de onzekere toestand van het dak niet worden geplaatst.

16.1. Het college stelt zich op het standpunt dat de schoorstenen in het handhavingsverzoek in de eerste plaats niet aan de orde zijn gesteld en het handhavingsverzoek niet in bezwaar of beroep kan worden uitgebreid. Bovendien is nog niet aan de werkzaamheden met betrekking tot de schoorstenen begonnen en ziet het college geen aanleiding voor preventieve handhaving.

16.2. De STAB schrijft in haar verslag dat bij de vergunning voor de schoorstenen een berekening is gevoegd van KTN Engineering van 7 september 2020 is gevoegd. In die berekening wordt aangetoond dat de spantconstructie van het dak het gewicht van de schoorstenen kan dragen. KTN Engineering heeft de detaillering van de schoorstenen en de aansluiting van de schoorstenen op de kap geschetst. Zowel de STAB als KTN Engineering hebben de houtconstructie in de voorzijde van de woning bekeken. De balkenstructuur van de kap vertoont op die locatie geen grote gebreken. De STAB constateert echter wel dat KTN Engineering niet heeft gecontroleerd of de verbindingen tussen de spanten en de vloer de door de schoorstenen toegenomen horizontaalkracht van de kapsepanten op de vloeren kunnen opnemen.

17. De rechtbank stelt ten eerste vast dat de schoorstenen al in het handhavingsverzoek van 18 januari 2021 zijn genoemd. Er is daarom geen sprake van een ongeoorloofde uitbreiding van het handhavingsverzoek zoals het college stelt.

17.1. De beroepsgrond slaagt niet. De rechtbank stelt vast dat de schoorstenen ten tijde van het bestreden besluit nog niet waren geplaatst en ook nog niet was begonnen met de

⁴ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 23 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3425.

werkzaamheden voor het plaatsen van de schoorstenen. Daarmee is sprake van een verzoek om preventieve handhaving. Op grond van artikel 5:7 van de Awb kan alleen preventief een herstelsanctie worden opgelegd als het gevaar voor de overtreding klaarblijkelijk dreigt. Op grond van vaste rechtspraak van de Afdeling volgt daaruit dat een besluit tot het opleggen van een preventieve last onder dwangsom slechts kan worden genomen als zich een gevaar voordoet van een overtreding van een concreet bij of krachtens de wet gesteld voorschrift die met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zal plaatsvinden.⁵ Die situatie doet zich hier naar het oordeel van de rechtbank niet voor. Uit het verslag van de STAB blijkt enkel dat bij de uitvoering een aandachtspunt bestaat met betrekking tot een controle of de verbindingen tussen de spanten en de vloer de door de schoorstenen toegenomen horizontaalkracht van de kaspanten op de vloeren kunnen opnemen. Uit het verslag van de STAB blijkt verder niet dat het plaatsen van de schoorstenen niet uitvoerbaar is. De rechtbank is daarom van oordeel dat het college zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat met betrekking tot de schoorstenen geen sprake was van een klaarblijkelijke dreiging van een overtreding.

Algemene beginselen behoorlijk bestuur

18. Eisers stellen dat het college in strijd heeft gehandeld met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, waaronder het zorgvuldigheids- en motiveringsbeginsel. Eisers stellen onder andere dat het college onvoldoende heeft gereageerd op de door haar in bezwaar aangevoerde standpunten, het rapport van KBS + BTS niet voldoende in de beoordeling heeft betrokken en de uitspraak van de Afdeling van 16 december 2020 naast zich heeft neergelegd waarin staat dat vergunninghouder als hij tot restauratie wil overgaan daarvoor een aparte omgevingsvergunning moet aanvragen. Ook heeft het college onduidelijk en tegenstrijdig gecommuniceerd, geen toereikende controles uitgevoerd en door het niet handelen na het indienen van het (preventieve) handhavingsverzoek ervoor gezorgd dat een voldongen situatie is ontstaan. Het bestreden besluit is op verschillende punten onvoldoende gemotiveerd, ook nadat het hier door de bezwaaradviescommissie op is gewezen.

19. De rechtbank is van oordeel dat niet is gebleken dat het college in strijd met het zorgvuldigheids- of motiveringsbeginsel heeft gehandeld. Ook is niet gebleken dat het college vooringenomen heeft gehandeld. Het college heeft naar het oordeel van de rechtbank kunnen volstaan met de constatering dat geen overtreding kon worden vastgesteld en heeft dat naar het oordeel van de rechtbank gelet op de voorgaande overwegingen ook voldoende gemotiveerd. Artikel 7:12 van de Awb verzet zich er niet tegen dat het college de bezwaren samengevat weergeeft. Voor een voldoende motivering is het niet nodig dat op elk argument afzonderlijk wordt ingegaan.⁶ Naar het oordeel van de rechtbank is niet gebleken dat bepaalde bezwaren of argumenten niet in de overwegingen zijn betrokken.

Conclusie en gevolgen

20. Het beroep is ongegrond. Dat betekent dat de afwijzing van het handhavingsverzoek in stand blijft. Eisers krijgen daarom het griffierecht niet terug. Zij krijgen ook geen vergoeding van hun proceskosten.

⁵ Zie bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 27 november 2024, ECLI:NL:RVS:2024:4868.

⁶ Zie ook de uitspraak van de Afdeling van 31 maart 2021, ECLI:NL:RVS:2021:687.

Beslissing

De rechtbank verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door mr. G. Knuttel, rechter, in aanwezigheid van mr. E.T. de Boer, griffier.

Uitgesproken in het openbaar op 12 augustus 2026.

rechter

Een afschrift van deze uitspraak is verzonden aan partijen op:

11 2 AUG 2026

Informatie over hoger beroep

Een partij die het niet eens is met deze uitspraak, kan een hogerberoepschrift sturen naar de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State waarin wordt uitgelegd waarom deze partij het niet eens is met deze uitspraak. Het hogerberoepschrift moet worden ingediend binnen zes weken na de dag waarop deze uitspraak is verzonden. Kan de indiener de behandeling van het hoger beroep niet afwachten, omdat de zaak spoed heeft, dan kan de indiener de voorzieningenrechter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vragen om een voorlopige voorziening (een tijdelijke maatregel) te treffen.